

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 329)

Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/599)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1172/1851

13.5.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 31.3.1997 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan
Başbakan

GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, taraf ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde nasıl korunduğunu tespit etmektir.

Bilindiği üzere, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasında; ülke müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, yabancı sermaye ve teknolojisinin ülkemize gelmesi yolu ile ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi bulunmaktadır.

Bu çerçevede içinde, ülkemizde yatırım yapan yerli ve yabancı sermayenin çalışma esaslarını belirlemek ve teşvik etmek amacıyla Yüce Meclisimiz tarafından kabul edilen çeşitli kanunlara paralel olarak, yatırım ve ticarî ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu cihetle bir potansiyel görülen ülkelerle, 1961 yılında başlatılan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanması hızlandırılmış ve şimdiye kadar kırkbir ülkeyle anılan anlaşma imzalanmış bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının esasları şöyle özetlenebilir :

1. Türkiye ve İspanya'da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanıtılmasına imkân vermek,
2. Türkiye ve İspanya'da yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek ve
3. Her iki ülkede, özel teşebbüsle devlet arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmektir.

Ülkemizde halen 16 adet İspanya sermayeli şirket faaliyette bulunmaktadır. Bu anlaşma ile iki ülke arasındaki yatırım akışının artmasına katkıda bulunacak emniyetli bir ortamın temini öngörülmektedir.

Bu anlaşma Türk özel teşebbüsüne İspanya’da, İspanyol özel teşebbüsüne Türkiye’de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

2.6.1997

Esas No. : 1/599

Karar No. : 98

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 13.5.1997 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 14.5.1997 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 29.5.1997 tarihinde yaptığı 57 nci Birleşiminde, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Ahmet Demircan başkanlığında Dışişleri ve Maliye Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı ve Hazine Müsteşarlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasında, ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, yabancı sermaye ve teknolojinin ise ülkemize gelmesi suretiyle, ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi hususu yer almaktadır.

Bu çerçevede, ülkemizde yatırım yapan yabancı sermayenin çalışma şartlarını belirlemek ve teşvik etmek amacıyla, yatırım ve ticarî ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu konularda bir potansiyel görülen ülkelerle, 1961 yılında başlatılan “Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları”nın imzalanması hızlandırılmış ve birçok ülkeyle sözkonusu anlaşma imzalanmıştır.

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmalarının ana amacı, taraf ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde nasıl korunduğunu tespit etmektir.

Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı arasında 15 Şubat 1995 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması” ile;

– Türkiye ve İspanya’da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanıtılmasına imkân vermek,

– Türkiye ve İspanya’da yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek,

– Her iki ülkede, özel teşebbüsle devlet arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek,

Gibi hususlar düzenlenmektedir.

Sözkonusu Anlaşma, Türk özel teşebbüsüne İspanya’da, İspanya özel teşebbüsüne de Türkiye’de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler ile Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamaları takiben, sözkonusu Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasına dair düzenlemeleri ihtiva eden Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonunun bilgisine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkan V.
<i>İ. Ertan Yülek</i>	<i>Mustafa Çiloğlu</i>
Adana	Burdur
Sözcü	Üye
<i>Sait Açıba</i>	<i>Hasan Gemici</i>
Afyon	Zonguldak
Üye	Üye
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	<i>Saffet Kaya</i>
Bartın	Ardahan
Üye	Üye
<i>Alaattin Sever Aydın</i>	Ataullah Hamidi
Batman	Batman
Üye	İmzada bulunamadı.
<i>Aslan Polat</i>	Üye
Erzurum	<i>Azmi Ateş</i>
Üye	İstanbul
<i>Esat Bütün</i>	Üye
Kahramanmaraş	<i>Mustafa Kamalak</i>
Üye	Kahramanmaraş
<i>Zeki Ünal</i>	Üye
Karaman	<i>Zeki Karabayır</i>
Üye	Kars
<i>Fethi Acar</i>	Üye
Kastamonu	<i>Nurettin Kaldırımci</i>
Üye	Kayseri
Mustafa Ünalı	Üye
Konya	<i>Mehmet Ali Yavuz</i>
İmzada bulunamadı.	Konya
Üye	Üye
<i>Nezir Aydın</i>	<i>Ertuğrul Eryılmaz</i>
Sakarya	Sakarya
Üye	Üye
<i>Biltekin Özdemir</i>	<i>Musa Uzunkaya</i>
Samsun	Samsun
Üye	Üye
<i>Kâzım Arslan</i>	<i>Yıldırım Aktürk</i>
Yozgat	Uşak
Türkiye Büyük Millet Meclisi	(S. Sayısı : 329)

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/599

Karar No. : 85

30.5.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 29 Mart 1997 tarihli 14 üncü Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak, Türk özel teşebbüsüne İspanya'da, İspanyol özel teşebbüsüne Türkiye'de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence vermek amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca, Sayın Cumhurbaşkanımızın 30 Haziran-2 Temmuz 1997 tarihleri arasında İspanya'ya yapacağı resmi ziyaret dikkate alınarak, Tasarı'nın, İttüzüğün 52 nci maddesine göre ivedilikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuzun Genel Kurul'un onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Sedat Aloğlu</i>	<i>Cemal Külahlı</i>	<i>Cevdet Akçalı</i>
İstanbul	Bursa	Adana
Üye	Üye	Üye
<i>Hikmet Çetin</i>	<i>Mukadder Başeğmez</i>	<i>Hüseyin Kansu</i>
Gaziantep	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ercan Karakaş</i>	<i>Osman Yumakoğulları</i>	<i>Haluk Yıldız</i>
İstanbul	İstanbul	Kastamonu
Üye	Üye	Üye
<i>Abdullah Gencer</i>	<i>Yaşar Canbay</i>	<i>Teoman Akgür</i>
Konya	Malatya	Sakarya
Üye		Üye
<i>Bayram Fırat Dayanıklı</i>		<i>Nihan İlgün</i>
Tekirdağ		Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSPANYA KRALLIĞI ARASINDA YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. — 15 Şubat 1995 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

Prof. Dr. T. Çiller

Devlet Bakanı

N. Ercan

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı V.

A. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. S. Ensarioğlu

Devlet Bakanı

B. Aksoy

Devlet Bakanı

H. U. Söylemez

Devlet Bakanı

A. Yılmaz

Devlet Bakanı

B. Şeker

Adalet Bakanı

Ş. Kazan

İçişleri Bakanı

M. Akşener

Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. M. Sağlam

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. Demirci

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı

İ. Kahraman

Orman Bakanı

M. H. Dağlı

Devlet Bakanı

F. Adak

Devlet Bakanı V.

L. Esengün

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Tekir

Devlet Bakanı

M. Altınsoy

Devlet Bakanı

L. Esengün

Devlet Bakanı V.

S. Günbey

Devlet Bakanı

G. Dağdaş

Devlet Bakanı

T. R. Güneri

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Günbey

Devlet Bakanı

Dr. A. Demircan

Millî Savunma Bakanı

T. Tayan

Maliye Bakanı

Doç. Dr. A. Şener

Bay. ve İskân Bakanı

C. Ayhan

Ulaştırma Bakanı

Ö. Barutçu

Çal. ve Sos. Gtük. Bakanı

N. Çelik

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. R. Kutan

Turizm Bakanı

B. Yücel

Çevre Bakanı

M. Z. Tokar

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSPANYA KRALLIĞI ARASINDA YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSPANYA KRALLIĞI ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ve İspanya Krallığı, bundan sonra Taraflar olarak anılacaktır.

Her iki devlette yatırımlar için elverişli koşullar yaratmak ve kaynakların üretken kullanımı-
nı teşvik edici bir görüşle, her iki devletteki teşebbüsler arasında işbirliğini kuvvetlendirmek arzu-
suyla,

Yatırımlara, karşılıklılık prensibi ile, adil ve eşit muamelenin bu amaca hizmet edeceğini ka-
bul ederek,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE I

Bu Anlaşmanın amaçları bakımından :

1. "Yatırımcı" terimi :

- (a) her bir Tarafın yürürlükteki hukukuna göre mukim statüsünü almış olan gerçek kişileri,
- (b) her bir Tarafın yürürlükteki hukukuna göre kurulan veya tüzelkişilik kazanan ve merkez-
leri o Tarafın ülkesinde bulunan şirketleri, firmaları veya iş ortaklıklarını ifade eder.

2. (a) "Yatırım" terimi, her türlü varlığı ve sınırlayıcı olmamakla birlikte özellikle aşağıdaki-
leri ifade eder :

- (i) hisse senetleri veya şirketlere katılımın diğer şekilleri,
- (ii) yeniden yatırımda kullanılan hasılatlar, özellikle yukarıdaki paragrafta bahsolunan şirket-
lere katılımı ilişkili kredilerden kaynaklanan alacaklar olmak üzere, para alacakları veya yatırım-
la ilgili mali değeri olan diğer haklar.

(iii) taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, tedbir, rehin gibi, mamelekin bulunduğu Tarafın ka-
nun ve nizamları ile uyumlu olarak tanımlanmış diğer benzer haklar,

(iv) sınaî ve fikri haklar, patent, sınaî tasarım, marka, peştemaliye, know how ve diğer benzer
haklar,

(v) doğal kaynaklarla ilgili olanlar dahil olmak üzere, kanunla veya bir sözleşme ile belirlen-
miş iş imtiyazları,

(b) "Yatırım" terimi, yatırımların yapıldığı Tarafın ülkesinde, o Tarafın kanun ve nizamlarına
uygun olarak yapılmış olan bütün doğrudan yatırımları ifade etmektedir. Yatırımlar terimi, işbu
Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten önce veya sonra bir Tarafın ülkesinde gerçekleşmiş olan bü-
tün yatırımları kapsar.

3. "Hasılatlar" terimi, bir yatırımdan elde edilen ve özellikle ancak sınırlayıcı olmamak kay-
dıyla kâr, faiz ve temettüleri içerir.

4. "Ülke" terimi, her bir Tarafın toprakları ve ülke karasuları aynı zamanda münhasır ekono-
mik bölge ve Tarafların karasuları sınırlarının ötesine uzanan, uluslararası hukuka uygun olarak do-
ğal kaynakların aranması, işletilmesi ve saklanması amacıyla üzerinde yargılama ve egemenlik
haklarına sahip olduğu veya olması gereken kıta sahanlığını ifade eder.

MADDE II

Yatırımların Teşviki

Her bir Taraf, diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını kendi kanun ve nizamlarına uygun
olarak kabul ve mümkün olduğunca teşvik edecektir.

MADDE III

Yatırımların Korunması

1) Her bir Taraf kendi ülkesinde, kendi kanun ve nizamlarına uygun olarak diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını koruyacak ve işletilmesi, kullanımı, faydalanılması, gelişimi, satışı veya olası tasfiyesini, haksız veya ayrımcı tedbirlerle baltalamayacaktır.

2) Kendi kanun ve nizamlarına bağlı olarak :

(a) Her bir Taraf, bu yatırımlarla ilgili olarak gerekli izinleri vermek için çaba sarfedecek ve üretim lisansı ile teknik, ticari, malî ve idarî yardımlarla ilgili Sözleşmelerin gerçekleşmesine müsaade edecektir.

(b) Ayrıca, her bir Taraf, gerektiği zaman bizzat yatırımcılar, onların müşavirleri veya diğer Tarafın yatırımcıları tarafından istihdam edilen üst düzey idarî personel ile ilgili faaliyetlerin gerektirdiği izinleri vermek için çaba sarfedeceklerdir.

MADDE IV

Yatırımları Tabi Olacağı Muamele

1. Her bir Taraf, kendi ülkesinde, diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına adil ve hakkaniyetle muamele etmeyi garanti edecektir.

2. Bu muamele, her bir Tarafın, en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesinden faydalanan üçüncü bir ülke yatırımcıları tarafından kendi ülkesinde yapılmış olan yatırımlara uyguladığı muameleden daha az elverişli olmayacaktır.

3. Ancak, bu muamele bir Tarafın üçüncü bir ülke yatırımcılarına,

(a) bir serbest ticaret bölgesi,

(b) bir gümrük birliği,

(c) bir ortak pazar, veya

(d) benzer uluslararası anlaşmalar, özellikle bölgesel ekonomik organizasyonlara katılımından dolayı tanınabilecek imtiyazları kapsayacak şekilde genişletilmeyecektir.

4. İşbu Madde ile uygun olarak yapılan muamele, Taraflardan her birince üçüncü ülkelerin yatırımcılarına, bir çifte vergilendirmeyi önleme veya herhangi bir vergilendirme anlaşmasından dolayı verilen vergi indirimi ya da diğer benzer imtiyazları kapsayacak şekilde genişletilmeyecektir.

5. İşbu Maddenin (2)'nci paragrafındaki hükümler dışında, her bir Taraf, kendi kanun ve nizamları çerçevesinde diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına, kendi yatırımcılarına uygulanan dan daha az elverişli muamele uygulamayacaktır.

MADDE V

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, yürürlükteki mevzuata ve Madde III ve IV'de belirtilen genel prensiplere uygun olarak, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde yapılmadıkça ve anında yeterli ve etkin tazminat ödenmedikçe kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak ve benzer etkisi olan tedbirlere maruz bırakılmayacaktır.

2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın, kamulaştırma işlemi yapıldığı veya duyulduğu andaki adil piyasa değerine eşit olacaktır. Tazminat makul olmayan gecikme olmaksızın ödenecek ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

3. Her bir Tarafın, yatırımları, diğer Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarara uğrayan yatırımcıları, diğer Tarafça kendi yatırımcılarına veya üçüncü ülke yatırımcılarına bu tür zararlarla ilgili olarak benimseyeceği tedbirlerden hangisi en elverişli ise o muameleden daha az elverişli olmayan muameleyi uygulayacaktır.

MADDE VI

Kendi Ülkesine İade ve Transfer

1. Her bir Taraf, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin ülkesinden içeri ve dışarı serbestçe ve gecikmesiz olarak yapılmasına izin verecektir. Bu tür transferler aşağıdakileri içerir :

- (a) hâsılatlar,
- (b) bir yatırımın tümü veya bir kısmının satışı ya da tasfiyesinden elde edilen kazançlar,
- (c) Madde V'e göre tazminat,
- (d) bir yatırımla ilgili borçlardan doğan geri ödemeler ve faiz ödemeleri,
- (e) maaşlar, ücretler ve bir Tarafın, diğer Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili olarak çalışma izni almış olan vatandaşlarının elde ettikleri diğer kazançlar,
- (f) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler.

2. Transferler, yatırımın yapıldığı konvertibl para birimi, ya da yatırımcı kabul ettiği takdirde herhangi bir konvertibl para birimi ve transferin yapıldığı tarihte geçerli olan kur üzerinden yapılacaktır. Yatırımcının işbu Maddede belirtilen transferleri yapabilmesi için gerekli döviz satın alınması bakımından; yatırımın yapıldığı Taraf, diğer Tarafın yatırımcısına veya onun katıldığı şirkete, resmî döviz piyasasına ulaşması bakımından, ayrımcı olmayacak şekilde ve kendi kanun ve nizamlarına göre kolaylık sağlayacaktır.

3. Transferler, yatırımı alan Tarafın kanun ve nizamlarında belirtildiği şekliyle yatırımcının vergi yükümlülüğünü yerine getirmesinden sonra yapılacaktır.

4. Bu kapsamda, Taraflar, transferin alışlagelmiş uluslararası bankacılık uygulamalarına göre gecikmesiz olarak yapılması halinde gerçekleşmiş olacağı anlayışını paylaşmaktadırlar.

MADDE VII

Halefiyet

Eğer bir Tarafın yatırımcısının yatırımı ticarî olmayan risklere karşı kanuni bir sistem dahilinde sigortalanmışsa, sigortalayanın sigorta sözleşmesinin hükümlerinden kaynaklanan halefiyeti diğer Tarafça tanınacaktır.

Sigortalayan, yatırımcının kullanmaya yetkili olduğu haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.

Sigortalayanın bir kamu kuruluşu olması halinde halefiyet prensibi, münhasıran yatırımcının malî hakları bakımından uygulanacak, fakat mülkiyet hakları bakımından uygulanmayacaktır. Bu halefiyet, ilk Tarafın, baştaki yatırımcının bir kreditor olabileceği tüm ödemelerden doğrudan faydalanan Taraf olmasını mümkün kılacaktır.

Herhangi bir kuruluş aşağıdaki şartların en azından birini taşıması halinde kamu kuruluşu olarak kabul edilecektir.:

- a) Kamu sektörüne aittir.
- b) Doğrudan veya dolaylı olarak kamu sektörünün kontrolü altındadır.
- c) Kamu sektörü, doğrudan ya da dolaylı olarak kuruluşun yönetiminde etkin bir nüfuz kullanma konumundadır.

MADDE VIII

Daha Elverişli Hükümler

Taraflardan birinin kanun ve nizamlarıyla veya Taraflardan biri ile diğer Tarafın bir yatırımcısı arasındaki özel anlaşmalarla sağlanan ya da sağlanabilecek, bu Anlaşmadakilerden daha elverişli hükümler bu Anlaşmadan etkilenmeyecektir.

MADDE IX

Bir Taraf ile Diğer Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Taraflardan biri ile diğer Tarafın bir yatırımcısı arasındaki, o yatırımcının yatırımı ile ilgili uyuşmazlıklar, yatırımcı tarafından yatırımın yapıldığı Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilecektir. Yatırımcı ve ilgili Taraf, bu uyuşmazlıkları mümkün olduğunca iyi niyetle istişare ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Eğer bu uyuşmazlıklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde bu yolla çözümlenemezse uyuşmazlık, yatırımcının seçebileceği aşağıdaki mercilere sunulabilecektir :

(a) Paris Uluslararası Ticaret Odası'nın hakem mahkemesi,

(b) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurullarına göre bu maksatla kurulacak bir hakem mahkemesi (UNCITRAL),

(c) her iki Tarafın da bu sözleşmeyi imzalamış olmaları halinde, "Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözülmesi Hakkında Sözleşme" ile kurulmuş Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezi (ICSID).

şu şartla ki, eğer ilgili yatırımcı uyuşmazlığı, uyuşmazlığa taraf olan Tarafın adli mahkemelemesine götürmüştü; ya nihaî kararın bir yıl içinde alınmamış olması ya da yatırımcının davasından vazgeçmiş olması gerekir.

3. Tahkim, aşağıdakilere dayandırılacaktır :

(a) İşbu Anlaşmanın hükümleri,

(b) kanunlar ihtilafı ile ilgili hükümler de dahil olmak üzere, ülkesinde yatırımın yapılmış olduğu ülkenin millî kanun ve nizamları,

(c) uluslararası hukukun kuralları ve evrensel olarak kabul edilen prensipleri.

4. Tahkim kararları, uyuşmazlık halindeki taraflar için nihaî ve bağlayıcı olacaktır. Her bir Taraf, kararın kendi millî hukukuna göre uygulanacağını taahhüt eder.

MADDE X

Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Taraflar, bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması konularında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklara, iyi niyet ve işbirliği duygusu ile hızlı ve adil bir şekilde çözüm arayacaklardır. Bu anlamda, Taraflar doğrudan ve anlamlı müzakereler yoluyla çözüme ulaşmak için anlaşmışlardır. Eğer Taraflar, uyuşmazlığın başlamasından itibaren altı ay içinde yukarıda bahsedilen şekilde anlaşma sağlayamazlarsa, uyuşmazlık herhangi bir Tarafın başvurusu üzerine üç üyeli bir tahkim kuruluna götürülebilir.

2. Başvurunun alınmasından itibaren iki ay içinde her bir Taraf birer hakem tayin edeceklerdir. Bu iki hakem, üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Taraflardan herhangi biri, belirlenen süre içinde temsilcisini atayamazsa, diğer Taraf atamanın yapılmasını Uluslararası Adalet Divanı Başkanından isteyebilir.

3. Heyet üyeleri seçilmelerinden itibaren iki ay içinde heyet başkanının seçiminde anlaşamazlarsa, Heyet Başkanı herhangi bir Tarafın isteği üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

4. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin (2) ve (3) üncü paragraflarında belirtilen durumlarda görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Taraflardan birinin vatan-

daşı ise atama Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır, şayet Başkan Yardımcısı da görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya Taraflardan birinin vatandaşı ise atama Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan Hakimi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Kurulu, Başkanın seçildiği tarihten sonraki üç ay içinde, bu Anlaşmanın diğer maddeleriyle tutarlı olacak şekilde usul kurallarını saptayacaktır. Şayet bu konuda uzlaşma sağlanamazsa, Tahkim Kurulu Uluslararası Adalet Divanı Başkanını, uluslararası tahkim prosedürüne uygun olarak usul kurallarını saptamaya davet edebilir.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, üçüncü hakemin seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde, bütün beyanlar yapılacak ve bütün duruşmalar tamamlanacaktır ve Tahkim Kurulu karara, hangisi daha sonra ise; son beyanların yapıldığı, ya da duruşmaların bittiği tarihten sonraki iki ay içinde varacaktır.

7. Başkan, diğer hakemler tarafından yapılan harcamalar ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Ancak Tahkim Kurulu masrafların büyük bir bölümünün tek bir Tarafça karşılanmasını re'sen karara bağlamaya yetkilidir.

8. Şayet bir uyuşmazlık, bu Anlaşmanın IX'uncu Maddesi uyarınca bir uluslararası Tahkim Kuruluna götürülmüş ve nihaî karar alınmamış ise, aynı uyuşmazlık bu Madde hükümlerine göre başka bir uluslararası tahkim kuruluna götürülemeyecektir. Ancak bu husus, Taraflar arasındaki doğrudan ve anlamlı müzakere yollarını engellemeyecektir.

MADDE XI

Yürürlüğe Girme

1. İşbu Anlaşma, onay belgelerinin teatisinin tamamlandığı tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve işbu Maddenin (2)'nci paragrafı uyarınca sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalacaktır. İşbu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinde mevcut olan yatırımlara uygulanacağı gibi, bundan sonra yapılan veya gerçekleşen yatırımlara da uygulanacaktır.

2. Taraflardan her biri, yazılı olarak diğer Tarafa bir yıl öncesinden feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra her an sona erdirebilir.

3. İşbu Anlaşma Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Taraflardan her birinin diğer Tarafa böyle bir değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekleşen ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

Ankara'da 15.2.1995 tarihinde Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde, hepsi de aynı derecede geçerli olarak akdedilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

İSPANYA KRALLIĞI ADINA